

Chomiczówka to dziś wielkie warszawskie osiedle, a niegdyś kolonia wykrojona z folwarku Wawrzyszew. Po parcelacji folwarku działki wykupili bracia Chomiczowie w 1913 r.

„Kolonja Chomiczów” dała nazwę dzisiejszej Chomiczówce. Włączono ją do Warszawy w 1951 r. Osiedle rosło od lat 60. XX w., powstawały szkoły, przedszkola, sklepy, dom kultury. Brakowało, oczywiście, kościoła. Ponad 20 tysięcy mieszkańców Chomiczówki miało do wyboru niewielkie świątynie na Wawrzyszewie lub na Powązkach.

Sylwetka kościoła przy ulicy Josepha Conrada na Chomiczówce przypomina kształtem namiot. Odnosząc się do tradycji biblijnej, dostrzegamy wyrazisty symbol: namiot spotkania z Bogiem. Kształt świątyni można także porównać z namiotem turystycznym. To porównanie jest także zasadne, oddaje bowiem ducha miejsca. Jest to duch turystyczny, petetekowski.

Kościół pw. Matki Bożej Wspomożycielki Wiernych, jako jedyny w Polsce, patronuje szczególnie „ludziom drogi” – turystom. Sercem tego turystycznego sacrum jest kaplica nazywana „Kaplicą przewodników” lub „Kaplicą PTTK”. Kto do niej wejdzie, znajdzie się w turystycznym sanktuarium. Początki tego dzieła można przypisać przypadkowi, choć może na innym planie został on przewidziany i chodziło tylko o zbieg okoliczności. Przypadki ułożyły się tak. Pewnego letniego dnia 1980 r. Tadeusz Martusewicz, mieszkaniec Chomiczówki, wracając do domu spotkał księdza, który z zafrasowaną miną patrzył na ciągnące się przed nim nieuporządkowane pole. Pan Tadeusz podszedł, pochwalił Boga i zapytał troskliwie o przyczynę tego frasunku. W odpowiedzi usłyszał: „Myślę, jak tu zbudować kościół”. Tak się zaczęło.

Tadeusz Martusewicz, geodeta, pracownik Warszawskiego Przedsiębiorstwa Geodezyjnego był (i jest) turystą, ówczesnie prezesem Oddziału Stołecznego PTTK i prezesem Koła PTTK, które założył w swoim przedsiębiorstwie. W tym czasie trwały starania Kurii Metropolitalnej o zgodę na budowę kościoła na Chomiczówce. Uzyskano ją w 1982 r. Zadanie to powierzono ks. Janowi Hurynowi. Plac pod budowę i krzyż poświęcił biskup Jerzy Modzelewski w tymże 1982 r.

Wtedy do akcji wkroczyli turyści. Tadeusz Martusewicz zaproponował, aby koledzy geodeci należący do Koła PTTK przy Warszawskim Przedsiębiorstwie Geodezyjnym podjęli się obsługi geodezyjnej przy budowie kościoła. Koło zatwierdziło projekt uchwałą, dodając, że będzie to czyn upamiętniający wybór kardynała Karola Wojtyły na papieża. Odtąd geodeci-turyści przez 25 lat towarzyszyli wszystkim pracom budowlanym, pracując nieodpłatnie popołudniami i w wolnych dniach. Wykonali ogromną i dobrą robotę.

Godzi się zatem wymienić, iż było to założenie sieci geodezyjnej, opracowanie sieci wodociągowej, instalacji gazowych i kabli energetycznych, wyznaczenie obrysu kościoła, osi konstrukcyjnych, obliczenie mas ziemnych, inwentaryzacja urządzeń podziemnych, prace geodezyjne związane z konstrukcją dachową i inwentaryzacja powykonawcza obiektu.

Kościół na Chomiczówce od początku budowy cieszył się szczególnymi względami prymasa Józefa Glempa. Poświęcił On tymczasową kaplicę i odprawił w niej pierwszą Pasterkę w 1982 r. Powiedział wówczas: *Z wielką radością i wzruszeniem odprawiam pierwszą Mszę Świętą w kaplicy, która tak bardzo była wyczekiwana przez mieszkańców osiedla. W przyszłości powstanie tu duża świątynia. Czy to nie jest cud?*

W maju 1985 r. Prymas poświęcił kamień węgielny, a 7 czerwca 2003 r. konsekrował kościół. W homilii powiedział m.in.: *Cieszę się, że kościół Matki Bożej Wspomożycielki Wiernych ma już swoją historię i że leży na początku szlaku turystycznego do Puszczy Kampinoskiej, gdzie znajduje się Sanktuarium Matki Bożej Radosnej Opiekunki Przyrody w Secyminie. Kościół ten jest także obiektem związanym z Polskim Towarzystwem Turystyczno-Krajoznawczym, które ma w świątyni swoją kaplicę, tablice memoratywne i witraże przedstawiające odznaki turystyczne i motywy puszczańskie przyrody.*

Ksiądz Prymas, przyjaciel turystyki, bywał jeszcze w tej świątyni przy różnych okazjach.

Zaangażowanie geodetów-turystów przy budowie kościoła i serdeczne kontakty z proboszczem Hurynem zmobilizowały działaczy PTTK do dalszych działań. Tadeusz Martusewicz, w porozumieniu z Oddziałem Stołecznym PTTK, wysunął projekt urządzenia kaplicy turystycznej dla uczczenia Jubileuszowego Roku 2000 i 50-lecia PTTK. Zarząd Główny Towarzystwa, przywiązujący duże znaczenie do kultywowania tradycji narodowych i organizacyjnych, z radością podjął tę inicjatywę.

Prymas Józef Glemp zaakceptował projekt (...) *który ma upamiętnić i zawierzyć naszej Wspomożyciele działaczy i bliski mi ruch turystyczny*. Oddział Stołeczny wystosował apel do wszystkich członków i oddziałów PTTK o wsparcie finansowe dla ufundowania czterech witraży przedstawiających odznaki PTTK (...) *co pozwoli na trwałe upamiętnienie tradycji społecznej turystyki w Polsce i jej prekursorów – PTT i PTK oraz ich kontynuatora – PTTK*. Odzew był entuzjastyczny i powszechny, co pozwoliło w krótkim czasie zrealizować projekt.

W kaplicy PTTK imienia Jana Pawła II znajduje się figura Matki Bożej Wspomożycielki Wiernych. Po obu jej stronach są cztery witraże z 28 kwaterekami, w których widnieją odznaki organizacyjne, krajoznawcze i turystyki kwalifikowanej PTTK. Wśród nich odznaka krajoznawcza imienia Jana Pawła II.

Przeciwległą ścianę można nazwać memorialną, gdyż mieści 35 tablic epitaficznych upamiętniających zasłużonych działaczy PTT, PTK i PTTK, jak m.in.: Zygmunt Gloger, Aleksander Janowski, Kazimierz Kantak, Mieczysław Orłowicz, Jan Staszek i Edmund Mierasiewicz. To jakby skondensowane dzieje turystyki w Polsce, nakłaniające w tym miejscu do refleksji i zadumy.

Na ścianie „papiejskiej” obraz Krzysztofa Wojtarowicza przedstawiający Jana Pawła nad Morskim Okiem w Tatrach. Obok odznaka nadania papieżowi tytułu „Członek Honorowy PTTK” i stosowny dokument, w którym czytamy:

X Zjazd Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego obradujący w dniu 14 listopada 1981 roku w Warszawie, kierując się głębokim przeświadczeniem, że najznakomitszym spośród członków zwyczajnych Towarzystwa jest Karol Wojtyła, Jego Świątobliwość Jan Paweł II, na podstawie Statutu PTTK nadaje Jego Świątobliwości Janowi Pawłowi II godność Członka Honorowego Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego.

Kaplicę poświęcił 19 maja 2001 r. Ksiądz Prymas w asyście arcybiskupa Edmunda Piszcza, przewodniczącego Rady ds. Migracji, Turystyki i Pielgrzymek Episkopatu Polski.

Na uroczystości stawiły się poczty sztandarowe jednostek PTTK z całej Polski, działacze, turyści, księża – członkowie Towarzystwa, wśród nich ks. prałat dr Jerzy Pawlik – Członek Honorowy PTTK, ks. Prałat Roman Indrzejczyk i prof. Marek Starowiejski – przodownicy turystyki górskiej.

Środowisko turystyczne nie poprzestało na tym i wystąpiło z projektem tematyki witraży w prawej ścianie nawy. Przy pełnej aprobacie strony kościelnej projekt wykonano.

Witraże przedstawiają 18 roślin chronionych i św. Franciszka, patrona przyrody i ekologii. Oddziały PTTK ufundowały 14 kwatek z wizerunkami roślin. Witraż poświęcił biskup Marian Duś 19 października 2002 r.

Gdy proboszcz ogłosił, że oczekuje od parafian pomysłów na tematy witraży w lewej ścianie nawy, niestrudzony Tadeusz Martusewicz zaproponował, aby przedstawiono odznaki oddziałów Armii Krajowej. Powstał społeczny Komitet Budowy Witraży złożony z przedstawicieli AK i PTTK. Zamówienia na witraże składał Związek Żołnierzy AK, Związek Sybiraków, Oddział Stołeczny PTTK, Oddziały Przewodników PTTK.

Witraż na pięciu polach przedstawia Matkę Boską Powstańczą i 22 odznaki oddziałów walczących w Powstaniu Warszawskim, w Górach Świętokrzyskich, odznaki żołnierzy zamordowanych w obozach hitlerowskich i sowieckich. Jest także odznaka plutonu Słowaków

walczących w szeregach AK, ufundowana przez ambasadę słowacką. Witraż poświęcił biskup Marian Duś 24 lipca 2004 r.

Również Stowarzyszenie Kombatantów RP i Byłych Więźniów Politycznych przy udziale PTTK ufundowało witraże upamiętniające polski czyn zbrojny w II wojnie światowej: bitwy pod Monte Casino, pod Lenino, pod Arnhem, szturm Berlina, odznaki Krzyża Niepodległości, Pierwszej Dywizji gen. Maczka i inne.

Kościół na Chomiczówce jest początkiem kampinoskiego szlaku turystycznego prowadzącego do sanktuarium maryjnego w Seceminie. Bywa często, że grupy wyruszające niebieskim szlakiem zamawiają przedtem msze. Przy parafii i powstała grupa PTTK „Pielgrzym”.

W kościele odbywają się uroczystości poświęcone zmarłym działaczom PTTK i rocznicom Towarzystwa. Odwiedzający Warszawę członkowie PTTK nie zapominają odwiedzić swojej „turystycznej” świątyni. Stała się ona symbolem i patronuje wszystkim wyruszającym na szlak, aby poznając kraj wzmacniać się duchowo i fizycznie.

Andrzej Datko